పెద్దకథ

తెల్లబట్ట

– బి.ఎస్.రాములు

ప్రియమైన రమేష్‌గారికి,

ఆ రోజు రాత్రి పొద్దుపోయే దాకా ఎన్నో విషయాలు చర్చించుకున్నాం. మీరు వెళ్ళిపోయాక నాలో అంతర్మథనం సాగింది. కొత్త ఆలోచనలు సాగాయి. జీవితం ఎంత విచిత్రమైనది. మనం ఒకటి తలిస్తే అది ఒకటి తలుస్తుంది. నా పట్టే కాదు మీ పట్ల కూడా జీవితం ఇలాగే కావడం సామాజిక పరిస్థితులు ఎంత బలీయమైనవో చెప్పకయే స్పష్టం చేస్తున్నాయి. ఏమైనా మీరు తిరిగి కొత్త జీవితం గెలుచుకోవలని నిశ్చయించుకోవడాన్ని అభినందిస్తున్నాను. పిల్లలు పెరిగిన ఈ వయస్సులో పెళ్ళా అని ఎవరయినా అంటారేమోనని సంకోచించకుండా మీ మనసులోని మాట చెప్పినందుకు అభినందనలు. ఈ వయసులో మీ జీవితంలో ప్రవేశించే స్త్రీ కేవలం మీతోడుగా కాకుండా, మీ కుటుంబ బంధుమిత్రులందరిలో పాలల్లో నీళ్ళులా కలిసి పోగలగాలి. మీతోపాటు ఆ స్త్రీకి కూడా మీ పెళ్ళి కొత్త జీవితం ఇవ్వాలి. మీలాంటి సంస్కారవంతులకు, ముఖ్యంగా మగవాళ్ళకు భార్య దొరకడం అంత సులభం కాదు. అలాంటిది స్త్రీకే మీ జీవితంలో స్థానం యివ్వాలని నిర్ణయించుకోవడం మీ జీవితావగాహనము తెలుపుతుంది.

మీరు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చేముందు వాళ్ళ జీవితక్రమాలు తెలపడం నా బాధ్యత. అందుకని మీరడిగిన వివరాల్తోపాటు వాళ్ళ మొత్తం జీవితం మీముందు పరుస్తున్నాను. సావకాశంగా ఆలోచించి అన్ని విధాలా మానసికంగా సిద్ధపడి మీ నిర్ణయం తీసుకోవడానికి యిది అవసరం అనిపించింది. మీ నిర్ణయం కోసం వేచి ఉంటాను.

– మీ విద్యాధరరావు

* * * * *

రమేశ్‌గారూ! వారి కథ మొదట్నుంచి మొదలు పెడ్తాను. అతని పేరు ఆశయ్య. అతన్ని మీరు చూసే ఉంటారు. పంచె మోకాలి పైకి కట్టేవాడు. తెల్ల సైను బనీను వేసేవాడు. చేన్ల వెంట పాటలు పాడుకుంటూ నడిచేవాడు. చేను పక్క యిప్పచెట్టు కింద కారం మక్కగట్క సద్దిదిని శాలోల్లమోట బావివద్ద నీళ్ళు తాగేవాడు. మేదరి అంచె నిండా పిడుకలు ఏరుకొచ్చేవాడు.

అతని మరదలు సారవ్వను కూడా మీరు చూసే వుంటారు. బావ స్నానం చేసేవేళ కనిపెట్టి అటుకేసి ఏదో పని వున్నట్టు వెళ్తుండేది. మామిడి చెట్టు కింద మంగలోల్ల బావిలో డైకొట్టి ఈత కొడ్తేగాని ఆశయ్యకు స్నానం చేసినట్టు అన్పించేదీ కాదు. డై కొడ్తుంటే అపుడపుడు గోచి గాలికి నడుమనే ఊసిపోయేది.

చూసీ చూడనట్లు చూసే సారవ్వ 'ఛీ బావకు సిగ్గులేదు' అని అకస్మాత్తుగా అరిచేది. 'సిగ్గ చిన్నప్పడే పోయిం‌ది. మా అవ్వ ముడ్డికడిగినపుడే పోయింది' అనుకుంటూ డై కొట్టి నీళ్ళ లోతు అందుకునే వాడు ఆశయ్య.

'ఈతరాని మొకం గట్లనే ఒడ్డు మీదుండక ఏం జేస్తుంది'. అని ఎక్కిరించేవాడు ఆశయ్య. సారవ్వకు రోషం ఎక్కువ. 'నీకే వత్తదా – నాకెప్పడో వచ్చు' అని రోషంగా ఆఫ్ లంగా గోచీపెట్టి దభీమని మోటబావిలో దూకేది. గాలికి గోచి ఊదిన లంగా గొడుగులా లేచేది. చెడ్డీలేని లంగ సిగ్గుదీసేది.

నీళ్ళల్లో దరిపొంట నిలబడ్డ ఆశయ్య 'నీ సిగ్గేదే పోరి....' అని చప్పట్లు కొట్టేవాడు. 'ఛీ నా సిగ్గ గూడ సిన్నప్పడే పోయింది' అనుకుంట నీల్లలోతుకు చేరి బావకాల్లు గిచ్చి దూరంగా ఉరికేది. సిగ్గ దీసినందుకు నోటి నిండ నీళ్ళు పట్టి బావమీద పుక్కిలించేది. అవి మీద పడకుండా ఆశయ్య చేత్తో నీళ్ళు చల్లేవాడు. అక్కడికి స్నానానికి చేరుకున్న వాళ్ళు అది చూసి నవ్వేవాళ్ళు. అపుడు ఏమెరుగని పిల్లవోమె అమాయకంగా మారిపోయేది సారవ్వ.

వయస్సు వస్తున్నకొద్దీ మనస్సులు దగ్గరయ్యాయి. కలయికలు దూరమయ్యాయి. ఏకాంత పరాచికాలకు సంకోచించేది సారవ్వ. పదిమందిలో పరాచికాలకు మాత్రం బావతో పోటీపడేది. చదువులో బావతో పోటీపడలేక ఏడో తరగతికే ఆగిపోయింది. ఇంట్లోపని ఎక్కువై చదువు ఆపేయాల్సి వచ్చింది. ఆశయ్య అన్ని పనులు చూస్తూనే చదువుకుంటూ ముందుకు సాగాడు. అలా అని ఏ ఆటంకాలు లేకుండా అతని చదువు సాగలేదు. సెల్ఫ్‌లేని బండిలా అపుడప్పుడు ఆగుతూ ముందుకు సాగింది.

ఆశయ్య తండ్రి రాంరెడ్డి పటేలు వద్ద పాలేరుగా పనిచేస్తూండేవాడు.

ఆశయ్యకు నాయిన్నతో పటేలు యింటికి వెళ్తే ఏదో పనిచెప్పేవాళ్ళు. రాంరెడ్డి పటేలు బిడ్డమాలతితోపాటు తన పాలేరు కొడుకు ఒకే క్లాసులో ఛదువుకోవడం కంటగింపుగా ఉండేది. అయిదో తరగతిలోనే చదువు మాన్పించి తనవద్ద గొడ్లకు జీతం ఉంచుకుందామని చూశాడు గానీ ఆశయ్య నాయిన్న నర్సింలు అంగీకరించలేదు. నిజానికి ఆర్థికంగా లేకపోయినా నర్సింలు ఆశ ఆత్మవిశ్వాసమే సెల్ఫ్ అయి కొడుకు చదువు బండిని ముందుకు నడిపింది.

తొమ్మిదో తరగతిలో కొచ్చేసరికి నర్సింలు ఆశయ్యను చదువు మాన్పించక తప్పలేదు. ఏడాది ఎలాగోలా గడిచింది. నేను మళ్ళీ చదువుకుంటా నంటూ మారం చేశాడు. తండ్రి వద్దని గట్టిగా వారించలేకపోయాడు. ఊళ్ళో ఉంటే చదువు యింతే సంగతులు అవుతుందని ఆశయ్యకు భయం పట్టుకుంది. వేసవి సెలవుల్లో కులం సర్టిఫికేటు తీసుకొని వర్షాకాలం రావడంతోనే తాలూకా సెంటర్లలోని ప్రభుత్వ సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టల్లో చేరాడు. దాంతో మాలతితో ఒక తరగతి వెనకబడిపోయాడు.

పదో తరగతి సప్లమెంటరీలో పాసై యింటర్లో

చేరాడు ఆశయ్య. దాంతో మాలతితో రెండేళ్ళు చదువులో వెనకబడ్డాడు. తనలాగే తన దోస్తులు పదో తరగతి రెండసార్లు సప్లిమెంటరీ యిచ్చి యింటర్లో తనతో మళ్ళీ క్లాసుమేట్సు అవడం ఆశయ్యకు ఒక ఊరట.

ఆశయ్య యింటర్ ఫైనల్ తప్పడంతో పెళ్ళి ఊపెత్తాడు సారవ్వ తండ్రి పోచాలు. ఆశయ్య మనసు గువగువ లాడింది పెళ్ళి చేసుకోవాలని. నర్సింలు జాడించాడు. 'వానికే పెట్టలేక సత్తున్నం. లగ్గంజేసి యిద్దర్ని సాదాల్నా' అంటూ. పోచాలు కన్నా ఆశయ్య ఆశ అడియాసైపోయింది. అయిందానికేమి–అని పట్టుదలతో యింటర్లో సప్లిమెంటరీతో గట్టెక్కాడు ఆశయ్య. ఆర్నెల్లు అదీ యిదీ చేసి ఏదో పని చేస్తున్నాడనిపించుకొని డిగ్రీలో చేరాడు ఆశయ్య. అప్పటికి మాలతి డిగ్రీ పూర్తయిపోయింది.

పాతపుస్తకాలు, నోట్సు కావాలని యింటర్ చదువుతున్నప్పటినుంచే మాలతి దగ్గరికి వెళ్ళేవాడు ఆశయ్య. రాంరెడ్డి పటేలు అది సహించేవాడు కాదు. ఆ విషయం ఆశయ్యకు తెల్సు. అందుకనే పటేలు యింట్లో ఏదో ఒక పనిచేస్తున్నట్టే చేస్తూ సమయం చూసి అడిగేవాడు. ఎవరూ చూడని ఆ సమయాల్లో మాలతికి ఆశయ్యను ఏడ్పించాలనిపించేది. చిన్నప్పట్నించి ఏదో మిషతో ఆశయ్యను ఏడ్పించడం అంటే మాలతికి ఎంతో సరదా. బూరుతోనే మక్కంకుల్ని మంటలోవేసి కాల్చి యిమ్మనేది. కాల్చి యిచ్చాక సగం తిని ఇది బాగా ముదిరింది తిని సూదు అని కొరికితిన్న పాలకంకిని ఆశయ్య మీదకు విసిరేసేది. ఎంగిలిది తిని ఎలాగో మొఖం పెడ్తే 'యిరవైమక్కంకులు దొంగతనంగ ఇరుసకపోయినవ్' అని నాన్నకు చెప్పి కొట్టిస్తానని బెదిరించేది. ఇలా ఎన్నో..... సారవ్వ సాక్షిగా చిలిపిగా అతని శరీరంతో, మనసుతో ఆడుకునేది.

చిన్నప్పట్నించీ మాలతికి ఆశయ్యంటే పెద్ద గౌరవం ఏమీలేదు. తమ పాలేరు కొడుకు అనే చిన్నచూపు కూడా ఉండేది. సారవ్వ నేర్పుతున్నదనే నెపం చూపుతూ ఆశయ్యతోనే ఈత నేర్చుకొంది మాలతి. వయస్సు పెరుగుతున్నకొద్దీ సారవ్వ ఉన్నంతసేపు పాలేరును చూసినట్టే అధికారం చెలాయించేది.

"ఆశయ్య నీ మేనల్లుడేమోనాయె నీకెందుకే అల్లరి" అని అయినవాళ్ళు అంటున్నా సారవ్వకు సంబంధాలు వెతికే ప్రయత్నం చేశాడు తండ్రి పోచాలు. సదువంత అయినంక సదువులేని పిల్లలాకు అల్లనంటేగా వయసుల పోరికి సంబంధం ఏడ దొరుకాలె అనేది కన్నతండ్రి బాధ. రాకరాక వచ్చే సంబంధాల్ని తిరగ్గొట్టేది సారవ్వ. "ఏందో పోరీ! మరి బావనే చేసుకుంటవా ఏందే" అని దగ్గరోల్లు అడిగితే సారవ్వ మూతి మూడు వంకర్లు తిప్పేది.

"ఆడే దొరికినాడు. ఓ సిగ్గు లేదు. శరం లేదు. ఆడోల్లుండగనె బనీను యిడ్సి జాంగమీద తానంజేత్తడు. ఏరుగ కూసుండి ఆడోల్లు కన పడ్తె లెవ్వనన్న లెవ్వడు. సాటుకన్నవోడు. అందరు జూడంగ తొవ్వపొంటనే నిలవడి ఉచ్చవోత్తడు. అందరి ముంగట్నే గజ్జలల్ల పర్రపర్ర గోకుతడు. గింత సిగ్గులేని మొగోన్ని నేను అసలే చేస్కోను." అని తీరు తీరునా వర్ణించి వంకలు పెట్టేది సారవ్వ. "ఛీ పోరి, మొగోల్లను గంతగనం సూత్తావె" అని వరుసైన ఆడోల్లు ఎకసక్కెం చేసేవాళ్ళు.

చిన్నప్పట్నించి ఆశయ్య మనసు సారవ్వమీదే ఉండేది. గోచి బిగకట్టి పనికి సాగిందంటే సారవ్వతో పనిలో పోటికి మొగోల్లు సైతం జడిసేవాళ్ళు. కండపట్టి మోటుదేలిన అందంతో మిలమిల మెరిసేది సారవ్వ. ఓసారి చెలుకలల్ల ఎవలు లేకుండా చూసి చేయి లాగాడు ఆశయ్య. చర్రున కోపంతో చూసి మూతి ముడుచుకుని చరచరా వెళ్ళిపోయింది. తల్లిదండ్రులకు చెప్పి మానం తీస్తుందని భయపడ్డాడు. కానీ సారవ్వ ఆ విషయం ఎవరికీ చెప్పలేదు. మాలతికి ఆశయ్యకూ

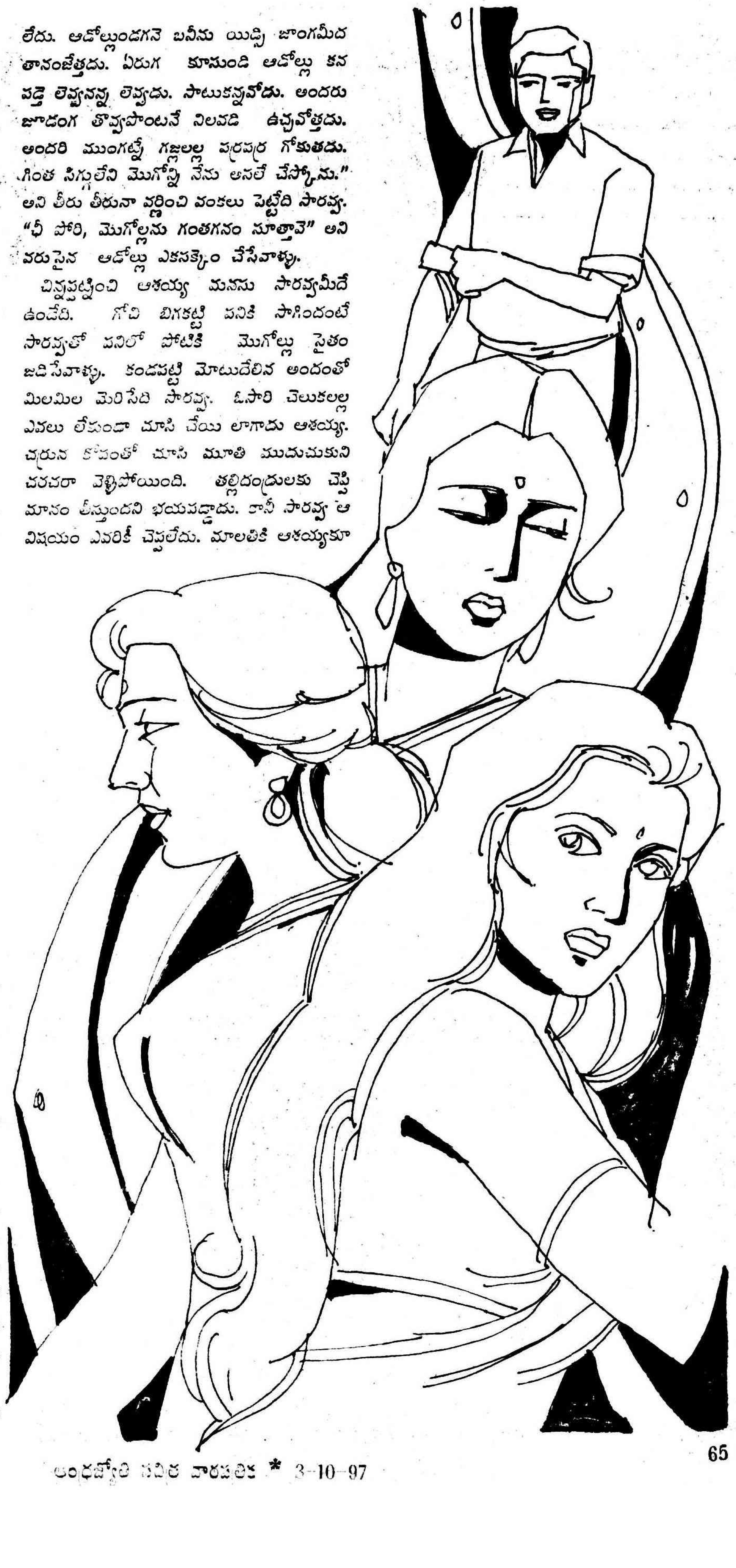

ఫకీరు

నువ్వు నన్ను తిడుతున్నావు
బావిలో కప్ప అరుస్తుంది
నీలగిరి చెట్టు వూగుతోంది
తైల సంస్కారం లేని నీ జుట్టులా
నిన్ను అల్లరి పెట్టినందుకు
మాస్టారితో చెబుతానని
బెదిరిస్తున్నావు
గోడ మీద కాకిగోల వేస్తుంది
ఎవ్వరూ పట్టించుకోవడంలేదు
నీ కళ్ల లోంచి కన్నీటి చుక్కలు
మోరెత్తి ఏడుస్తుంది
మా వీధిలో కుక్క
నన్ను తరమడానికి
ప్రతినిత్యం నువ్వు గులకరాళ్లని
ఏరుకుంటావు
దొరకని చిలక కోసం
వేటగాడు కష్టపడుతున్నాడు
చెప్పులు లేని పాదాలు
విరిగిన సైకిలు
మాసిన బట్ట
నీపాక నిలువెత్తు గాయం

నువ్వు మంచోడివని
అమ్మ నాకెప్పుడూ చెబుతుంది
నువ్వంటే అమ్మకు జాలి
నాకు మాత్రం గేలి
కాలం మారింది
నేను కూడా మారాను
నువ్వు నాకిప్పుడు అర్థమయ్యావు
ఆదరిద్దామనుకుంటే
నువ్వు కనిపించవు
ఊరి బయట
ఎండుటాకుల దుప్పటి కింద
మౌనముద్రలు నీ గోరి
అప్పడెప్పడో నిన్ను
అల్లరిచేశాను కదూ..
ఇప్పుడు నీ నాబాధవి
అప్పడెప్పడో నిన్ను...
ఏడిపించాను కదూ...
ఇప్పుడు నువ్వు నా కన్నీటివి
పశ్చాత్తాపంతో
గుండె చెరువైనపుడల్లా
నన్ను క్షమించమని నిన్ను వేడుకుంటాను

— తంగెళ్ల శ్రీదేవి రెడ్డి

మధ్య మధ్యవర్తిలా తన సాయం మానలేదు.

ఓ రోజు ముగ్గురూ బయల్దేరి యిద్దరిని చేను మధ్య రేగు చెట్టుకింద వదిలి ఏదో పని ఉన్నట్టుగా వెళ్ళిపోయింది సారవ్వ. ఆమెకాల్చి పెట్టిపోయిన శనక్కాయలు బుక్కుకుంటూ పొట్టు ఆశయ్య మీద విసిరేసుకుంటూ ఆ రోజు మాలతి ఏదేదో మాట్లాడింది. ఆశయ్యకు అయోమయం అయి పోయింది. బెరుకుగా ఉండింది. ఆ బెరుకును యింట్లో గుమ్ముల చాటున మాలతే తీర్చింది. ఆనక అలవాటై పిరికి గొడ్డుతో తన యిష్టం వచ్చినట్టుగా ఆటాడుకునేది.

భార్య కావాల్సిన సారవ్వ ఇద్దరికీ మధ్యవర్తి అయి, కాపలాదారు అయి ఎవర్తోనూ అపవాదు రాకుండా కాపాడే సాక్షిగా మారిపోవాల్సి వచ్చింది. ఆమె తన గుండెకోత ఎవరికీ చెప్పుకోలేదు. వయస్సు పెరుగుతోందని ఏదో సంబంధం చూసి పెళ్లి చేశారు. సారవ్వ ఆ సంబంధాన్ని వద్దనలేదు. అవుననలేదు. ఏవో సంగాలంటూ తిరుగుతుండిన వెంకటయ్య కూడా యిదే స్థితిలో ఉండగా అతన్తో సారవ్వ పెళ్లయిపోయింది.

ఆశయ్య చదువు ఆగలేదు. సారవ్వకు యిద్దరు పిల్లలయ్యారు. మాలతికి సంబంధాలు వెతుకుతున్నారు. ఈలోపే ఎమ్మే చేసి బీఈడీ కూడా పూర్తిచేసింది మాలతి.

యూనివర్సిటీలో పడ్డ ఆశయ్య విద్యార్థి సంఘాల్లో పడ్డాడు. స్కాలర్‌షిప్‌కోసం ఎపుడూ ఏదో ఒక కోర్సులో సీటు సంపాదించేవాడు. బాగా చదవాలని బుద్ధి కలిగాక విద్యార్థి రాజకీయాలు సమయాన్ని తినేయడం ఆశయ్యకు లోలోన బాధగానే ఉండేది. కాని ఆ రాజకీయాల్లో దొరికే గుర్తింపు గౌరవం అవి పెంచే నే ఆత్మవిశ్వాసం చూసి వాటికి దూరం కాలేకపోయాడు. ఉద్యోగం వచ్చినపుడే ఆశయ్యకు లక్ష్మితో పెళ్లి కూడా అయిపోయింది. కొద్ది నెలల తేడాతో మాలతిక్కూడా ఉద్యోగం దొరికింది. పెళ్లీ జరిగిపోయింది. మాలతి భర్త రాజిరెడ్డి ఎస్సైయిగా పనిచేస్తాడు.

అసలికి మాలతి నాన్న రాంరెడ్డి ఊళ్ళోంచి మకాం మార్చేసి తాలూకా సెంటర్లో స్థిరపడ్డాడు. మాలతి తమ్ముడు ఇంటర్లోనే గజనీ మహమ్మద్ దండయాత్రలు చేస్తుంటే సారా కాంట్రాక్టరుగా పొత్తులో కుదిర్చాడు రాంరెడ్డి. సారవ్వ భర్త వెంకటయ్య యింటికి రావడం మానేశాడు. నక్సలైట్లలో కల్సాడన్నారు. వారి భయానికే రాంరెడ్డి ఊర్లోకి వస్తలేడు అని వుకారు లేసింది. నిజమెంతో తెలియదు.

వెంకటయ్యను వెతికే పనిలో ఎస్సయి రాజిరెడ్డి సారవ్వపై దౌర్జన్యంచేసి తానూ నలుగురు కానిస్టేబుల్స్ అత్యాచారం చేశారు. అది ఆ వూరిని భయకంపితుల్ని చేసింది. సారవ్వ పిల్లల్ని తీసుకొని తల్లిగారింటికి చేరింది.

— మిగతా వచ్చే వారం